

Istanbul & Noord-West-Anatolië: 21 september – 4 oktober 2003

Deelnemers: David 'Daf' Berten, Wouter Courtens, Wim Marichal, Eef Thoen, Filiep T'jolyen en Pieter Vantieghem

Zondag 21 september: Istanbul

Ik zat op een vroegere vlucht dan de andere vijf en moest een kleine 3 uur wachten op de rest. Vanuit het raam van het luchthavengebouw zag ik een Zuidelijke Keizerlibel vliegen. Na mijn bagage opgepikt te hebben, moest ik eerst geld zien te wisselen. Plots zat mijn portefeuille vol met zomaar eventjes vierhonderd vijftig miljoen Turkse Lira (ongeveer 300€)!! Eens uit het luchthavengebouw besloot ik om mij bovenop een enkele verdiepingen tellende parking ertegenover te installeren en de lucht wat af te speuren. Al onmiddellijk kreeg ik een voor mij nieuwe soort in beeld, Palmtortel. Een 20-tal exemplaren van deze soort waren aanwezig op en rond de parking. Ook ter plaatse, enkele Bonte Kraaien en wat Kauwen. Twee maal kwam een Sperwertje over en nu en dan passeerde een groepje zwaluwen (vooral Boerenzwaluw). Plots werd mijn aandacht getrokken door een "pruu...pruu"-roepje en jawel, 7 Bijeneters trokken vrij laag over. Even later spotte ik een los groepje vogels en ik dacht eerst aan Kieviten of zo. Toen het groepje naderde en boven mijn hoofd begon te cirkelen werd het echter duidelijk dat het roofvogels waren en niet zomaar roofvogels; een groep van zo'n 200 Balkansperwers!

Ondertussen was het tijd om de anderen es te gaan zoeken. Ik raakte de luchthaven echter niet meer binnen met mijn bagage bij en moest dus door het raam kijken of ik de rest niet zag. Na lang wachten kwamen ze eindelijk te voorschijn en konden we met de bus richting Istanbul vertrekken.

In Istanbul konden we dan op zoek naar een hotelletje. Hier en daar vloog nog een Palmtortel voorbij en boven onze hoofden waren tientallen Alpengierzwaluwen aan het zweven. Al vlug

vonden we een hotel voor 9€/nacht per persoon. We zaten op het zesde verdiep, hadden een balkon en konden ontbijten op een ander balkon met zicht op de Aya Sofia en de blauwe moskee. Beter konden we niet wensen.

hotel Pamphylia (bron: www.hotelpamphylia.com)

Maandag 22 september: Sariyer Hill

Een busrit van een uur en dan nog hal fuurtje dolmus (klein busje) bracht ons op de trektel post op de Sariyer Heuvel ten oosten van Istanbul op de Europese kant van de Bosporus. We werden verwelkomd door 3 Hongaarse vogelaars. We merkten dat de trek net was begonnen en konden ogenblikkelijk beginnen tellen. De eerste golf Schreeuwarenden passeerden hoog boven ons. Tussen de trekgolven door konden we de helling, bestaande uit varens en doornstruiken, wat nader onderzoeken. Al gauw zagen we een Vale Spotvogel boven in een wilgje zitten, heen en weer gewiegd door de sterke oostelijke wind. De vogel vloog de vegetatie binnen en we zagen hem nooit meer terug. De struikjes en de bosrand leverden ook nog volgende soorten op: Boompieper, Kleine Vliegenvanger, Kleine Zwartkop, Gekraagde Roodstaart, Grauwe Klauwier, Roodborsttapuit, Paapje, Tapuit, ... Rond de middag kregen we nog een trek golf te verwerken. De vogels kwamen nu van langs de andere kant van de heuvel om zo over onze hoofden te trekken. Een fijne groep arenden en Steppebuizerds (zie kader) en jawel, Filiep haalt er een groot beest uit, een massieve Vale Gier laat zich meeglijden met de stroom.

Na de middag was het opnieuw wat kalmer en Wouter, Filiep en Eef trokken het Beogradbos binnen dat onderaan de helling lag. Daf en ik bleven wat op de helling rondlopen en Wim maakte een dutje bij de telescopen. Na een uurtje of zo kwam het bosgroepje terug en luisterden we verbijsterd naar hun waarnemingen. Wouter had kortstondig een Wittrugspecht gezien!! Verder ook nog veel Kleine Vliegenvangers, Grijskopspecht en Syrische Bonte Specht.

Rond 15u startte een nieuwe trek golf met een top rond 16u. Tientallen Schreeuwarenden, Slangenarenden, Steppebuizerds, ... kwamen opnieuw van over de heuvel, hier en daar zweefde er ook een Dwergarend tussen. Rond 16u gleed alweer een leuke soort mee met de stroom arenden; een adulte Aasgier liet zich prachtig bewonderen.

Rond 16u is echter ook de school afgehoopen en op de trekpost werden we al gauw vergezeld door de plaatselijke jeugd. Een aantal 10-jarige gastjes vergezelden ons en probeerden tot vervelens toe de enige 2 Engelstalige vragen te stellen die ze kenden: "Mister...Mister, where are you from?" en "What's your name?".

Gezien de trek toch zowat ten einde was, was dit het signaal voor ons om een punt te zetten achter onze eerste dag.

Het was uiteindelijk een goede dag geweest met vrij mooie aantallen en een leuke variatie aan soorten.

De dag werd afgesloten met een smakelijke sis kebab in een goedkoop resto'tje en een blik efes op ons balkon.

De aantallen:

Aasgier	1
Val e gier	1
Wespendief	2
Bruine Ki ekendief	1
Schreeuwend	1380
(Steppe)Bui zerd	302
Sperwer	1
Balkansperwer	11
Boomvalk	Versch tp
Sl angenarend	230
Dwergarend	16
Zwarte Ooi evaar	21
Ooi evaar	1
Ooi evaar spec.	12
Havik	1
Bijeneter	21
Raaf	2

Steppebui zerd – Buteo buteo vul pi nus

De Steppebui zerd is de oostelijke ondersoort van onze gewone Bui zerd. Nog meer dan onze Bui zerd is de Steppebui zerd een trekvogel. In het najaar legt hij grote afstanden af om van zijn broedgebieden in Rusland naar zijn overwinteringsgebieden in Oost-Afrika te vliegen. Hij verschilt in een aantal punten van de gewone Bui zerd;

- Het formaat en de vorm: gemiddeld genomen is Steppebui zerd iets kleiner en heeft iets slankere vleugels en iets langere staart;
- Staart: de staart van Steppebui zerd is over het algemeen lichter gekleurd dan van gewone Bui zerd, meestal roodbruin; de donkere dwarsbanden op de staart zijn meestal smaller dan de lichte, bij Bui zerd zijn ze even breed of breder;
- Handpennen: de onderzijde van de handpennen is witter dan bij Bui zerd, bij Bui zerd zijn de handpennen op de onderzijde duidelijker gebandeerd. Deze wittere handpennen contrasteren sterker met de donkere handpentop, ook al omdat deze handpentop zwarter is bij Steppebui zerd dan bij Bui zerd;
- Vleugel achterrand: de volledige vleugel achterrand van Steppebui zerd is zwarter dan van Bui zerd (zie ook hierboven);
- Onderdelen: dikwijls is de duidelijke U op de borst van Steppebui zerd vaag of afwezig, in tegenstelling tot bij Bui zerd.

Door de rosse staart is er verwarring mogelijk met Arendbui zerd Buteo rufinus.

- Deze is echter duidelijk groter en zwaarder met langere vleugels;
- heeft een duidelijk zwarte, met de - voor de rest vrij lichte - ondervleugel contrasterende polsvlek;
- heeft een egaal gekleurde staart, zonder de fijne bandering die bui zerd heeft;
- heeft lichte basis van de handpennen op de bovenzleugel (vooral juveniel) en nog wittere handpennen op de ondervleugel;
- heeft meestal een vrij licht gekleurde kop en borst, contrasterend met een donkere bui kvlek.

Di nsdag 23 september: Sari yer Hill

Vandaag waren we iets vroeger opgestaan zodat we een hal fuurtje vroeger op Sari yer Hill konden staan. Vanuit het hotel raam zagen we nog een tiental Palmtortels zitten en een groepje Halsbandparkieten vloog over. Ook nu stonden de Hongaren al weer vroeger op Sari yer. De trek was alweer lichtjes begonnen toen we aankwamen. We konden dus opnieuw ogenblikkelijk beginnen te tellen. In het eerste uur hadden we bijna 400 Schreeuwarenden, 37 Slangenarenden en een vijftigtal Steppebui zerds. De vogels zaten echter hoger en verder dan de dag voordien. Op dit tempo zouden de aantallen van de vorige dag echter zeker overtroffen worden. En ook het tweede uur kwamen we aan 390 Schreeuwarenden en 42 Slangenarenden. De aantallen Steppebui zerds waren in dit tweede uur echter gezakt tot 15. In de eerste twee uur zagen we ook nog 4 Sperwers, 3 Balkansperwers en 11 Dwergarenden (zowel lichte als donkere fase). De volgende 2 uur waren echter dramatisch kalm met slechts 2 Schreeuwarenden en 9 Slangenarenden. Het was wachten tot 12u45 tot de trek opnieuw op gang kwam. Deze kalme periode werd uiteraard gebruikt om wat zangvogels te zoeken. We zagen zowat hetzelfde als de vorige dag. Deze Keer liet ook een prachtig adult mannetje Kleine Vliegenvanger met mooie rode keel zich bekijken. Er werd ook een beetje naar insecten gekeken en dit leverde een Balkan Bruin Blauwtje en een prachtige Witbandzandoog op. Ook zag ik nog een Zuidelijke Keizerlibel. Een Veldeleuwerik zat in de ruige stukken en Wouter stootte een kwartel op. Kleine Zwartkop was omnipresent en een Grauwe Klauwier was nog aanwezig. Na 12u45 begonnen weer enkele roofvogels over te komen met in de komende twee uur een twintigtal Schreeuwarenden, 14 Steppebui zerds en 3

Slangenarenden. Ook zagen we opnieuw een Havik. Na 15u begonnen terug enkele groepjes arenden over te komen. Tot rond 17u zagen we nog een 120tal Schreeuwarenden, 5 Steppebuizerds, 25 Slangenarenden en één juveniele Wespendif. Een groepje van 4 Zwarte Ooievaars vloog ook nog over en 4 Raven maakten luid roepend hun aanwezigheid kenbaar. Ondanks het mooie begin lagen de aantallen van deze dag lager dan die van de dag voordien:

Wespendif	1
Schreeuwarend	922
(Steppe)Buizerd	84
Sperwer	5
Balkansperwer	3
Sperwer species	6
Boomvalk	6 + versch tp
Slangenarend	116
Dwergarend	12
Zwarte Ooievaar	4
Havik	1
Raaf	4

Tegen 16u kregen we terug bezoek van een hele bende kleine Turkjes, van ver hoorden we ze reeds aankomen... "Mister! ... Mister! ...". Dit keer kregen de jongens ook gezelschap van 2 meisjes en die bewezen onmiddellijk al een stuk intelligenter te zijn dan de jongens want ze hadden hun schoolboek Engels meegenomen waardoor de conversatie met deze meisjes een heel stuk vlotter verliep.

Rond 17u was de roofvogel trek volledig gaan liggen zodat we besloten terug te keren. In Istanbul hebben we nog lekker gegeten om de dag af te sluiten.

Woensdag 24 september: Büyükada, één van de Prinseneilanden

Vandaag trokken we met de overzet naar Büyükada, het grootste eiland van de Prinseneilanden die vlak voor de Bosporus in de zee van Marmara liggen. Al vrij vlug zagen we van op de overzet onze eerste Valse Pijlstormvogels van de reis, het ging hier om de ondersoort yelkouan, die het meest op onze eigen Noordse Pijlen lijkt. Wouter speelde even de gelukzak en zag kort enkele dolfinnen bovenkomen. Bij een tussenstop zagen we op een dam tussen de honderden Geelpootmeeuwen een Kleine Mantelmeeuw zitten, Kleine mantelmeeuwen van de ondersoort fuscus trekken langs hier naar Afrika. We zagen er ook Aalscholvers, één enkele Kuffaalscholver en honderden Meerkoeten. Gezien we het verst afgelegen eiland gekozen hadden voor onze daguitstap, maakten we ook aan de andere eilanden een tussenstop. Bij het allerkleinste eiland zagen we verschillende Kuffaalscholvers vlakbij de boot zwemmen. De Kuffaalscholver hier hebben iets meer geel op de ondersnavel dan de vogels bij ons, ze horen tot de ondersoort desmarestii van het mediterrane gebied.

We meerden aan in Büyükada en al gauw bleek het eiland een plaatselijk toeristisch plekje annex bedevaartsoord te zijn. Een lange rij stond te wachten om met kleine koetsen naar de andere kant van het eiland gevoerd te worden. Wij besloten om geen tijd te verliezen met te wachten en gingen te voet de eerste van de twee heuvels waar het eiland uit bestaat op. Eens we uit de bebouwde stukken kwamen, bleek een groot deel van het eiland te bestaan uit verspreid staande naaldbomen. Tussen de naaldbomen door zagen we een groepje zwaluwen vliegen die plots begonnen te alarmeren. Boven de zwaluwen ging immers een groepje valkjes en niet zo maar valkjes maar Roodpootvalken. Een tiental Roodpootvalken, waarvan minstens één adult mannetje, zweefden over. Iets verder zagen we een grote, bleke roofvogel tussen de naaldbomen door vliegen. Waar we eerst aan een bleke arendsoort dachten, bleek het om de witte vorm van Wespendif te gaan. In de ondergroei zaten her en der verspreid Kleine Zwartkoppen te roepen en we konden er ook enkele mooi waarnemen. Op verschillende plaatsen zagen we ook Kleine Vliegenvangers en enkele Bijeneters kwamen roepend over. Overall in het open bos vlogen Kleine Boswachters rond, een dagvlindersoort behorende tot de zandoogjes. Aan de tweede heuvel gekomen merkten we dat alle toeristen blijkbaar hiernaartoe getrokken waren. Op deze heuvel bevindt zich namelijk een oud klooster. De mensen trokken de weg naar het klooster op terwijl ze een rolletje garen afrolde en dit garen in de bomen langs de weg hingen. Gezien we niet in deze stroom mensen wilden blijven wandelen, trokken we al gauw opnieuw een stuk bos in. Al gauw werd het landschap wat opener en langs de kant van de weg zagen we een Moorse Landschildpad zitten. Deze werd uiteraard een geliefd object voor de fotografen onder ons. Het landschap zag er hier meer mediterraan uit met dichte doornstruiken en tamariaken. We probeerden wat grasmussen te lokken maar kregen enkel Zwartkop en Kleine Zwartkop te zien. Hier en daar konden we Zwervende Heidelibel zien.

Twee Raven kwamen nog over en verschillende Boomvalken en enkele Sperwers vlogen rond boven de helling. Een Bijeneter vloog op uit de begroeiing. We kwamen aan de andere kant van het eiland en merkten dat de weg doodliep op een stort. Boven dit stort hingen de Boomvalkjes show te geven. Tussen de Boomvalken vloog ook een vrouwtje Roodpootvalk rond, dat zich uitgebred liet bekijken boven onze hoofden. Tussen het puin en het afval hipten ook een vijftal DuiMPIepers rond die zich lieten benaderen tot op een tiental meter. We zagen enkele kleinere bidsprinkhanen en we moesten iets terug gaan om een zijweg in te slaan. Hier liep een prachtige, bijna 10 cm grote, Europese Bidsprinkhaan over het pad. Ook dit beestje werd uitgebred fotografisch vastgelegd. Het liep gewillig over onze handen en armen. Toen het beestje echter een schuilplaats in de hoogte zocht in de mouw van mijn T-shirt, heb ik toch eens met mijn arm geschud zodat hij over de grond verder moest.

We zakten verder de helling af en kwamen aan een rustige baai. Onmiddellijk werd besloten om tot een zwempartijtje over te gaan. Wim oogstte enkele mossels en at ze smakelijk op. Toen een golf ons en onze kleren bijna van het strand sleurde, vonden we dat het tijd was om te gaan. Vreemd genoeg gebeurde dit net toen we bezig waren over het feit dat in de zee van Marmara nauwelijks een getijdenwerking te bespeuren viel. Onderweg probeerden we er nog een speciaal zangvogeltje uit te sleuren, verder dan de gebruikelijke Zwartkoppen, Kleine Zwartkoppen en Fitissen kwamen we echter niet. Terug in het dorp hadden we nog wel even tijd voor de laatste boot terug vertrok en we bevolkten er een plaatselijk restaurantje om de dag met een visschotel af te sluiten.

Donderdag 25 september: Sariyer ontgoocht en we ondernemen toch de trip naar de grote Camliça

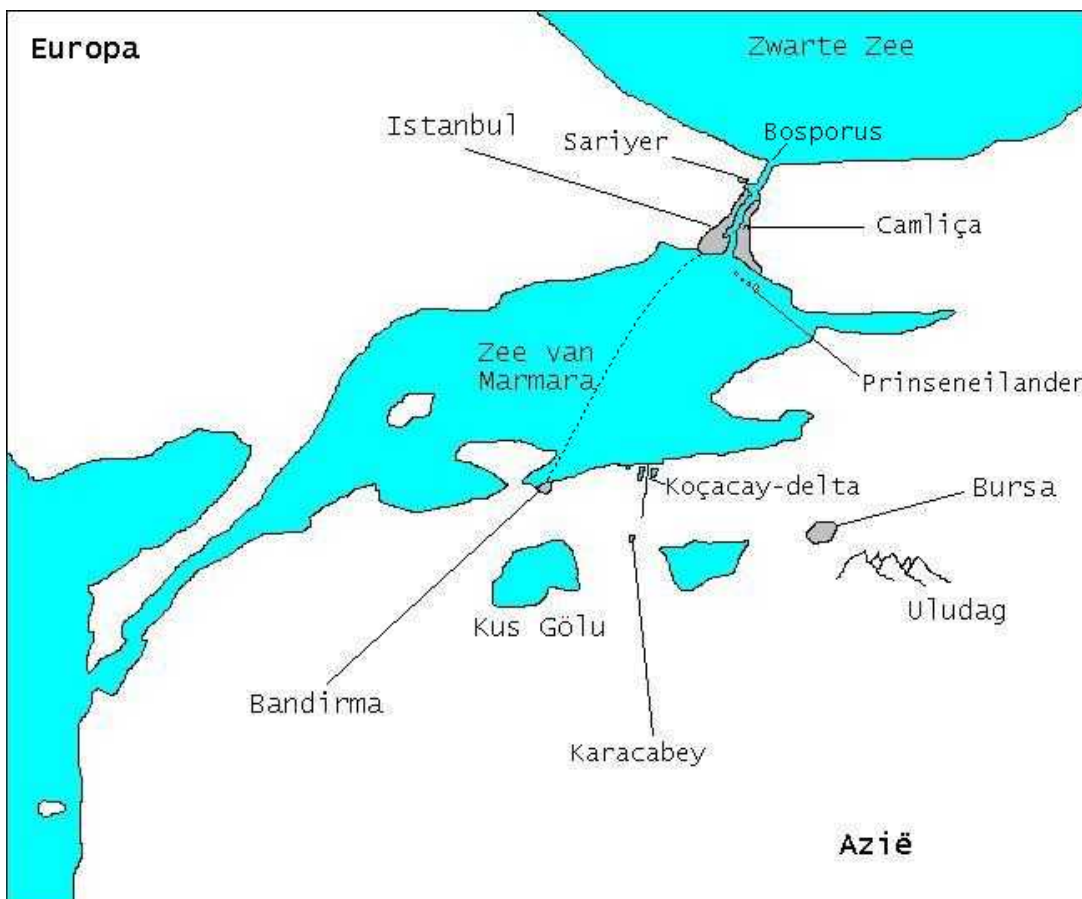
Deze dag hadden we opnieuw onze hoop gesteld op een goede trekdag op Sariyer Hill. Alweer waren ook de Hongaren aanwezig. De strakke wind en de bewolking deed ons al vlug vrezen dat onze hoop tevergeefs was. Onze vrees was terecht want gedurende de gehele voormiddag zagen we maar 1 Wespendif, 2 Schreeuwarenden, 3 Steppebuizerds, 2 Sperwers en 9 Slangenarenden. Uiteraard werd met dit weer al wat vlugger de ruijgte en het bos ingetrokken. Dit leverde volgende soorten op: Grote Bonte specht, Grijskopspecht, Kleine Vliegenvanger, Grauwe Klauwier en Kleine Zwartkop. Niets wat we nog niet gezien hadden dus. We besloten na de middag om dan toch te doen wat iedereen afraadt en we trokken naar de Grote Camliça. Dit is een heuvel gelegen in het Aziatisch deel van Istanbul en eveneens een gekende trektelpost. Na een veel te lange bustocht en een overzet die nog een groepje van een tiental Vale Pijlstormvogels opleverde, kwamen we even voor 15u eindelijk aan op de Camliça. Van de wolken boven Sariyer hier geen spoor, wanneer we naar het oosten keken bleek alles daar nog potdicht te zitten. De trek was hier dus wel bezig, hoewel het volgens de mensen die er stonden te tellen ook niet echt een topdag was. Bijna onmiddellijk konden we in de verte drie overvliegende Pelikanen meepikken, waarschijnlijk Roze pelikanen, het licht zat echter niet al te goed. Kleine groepjes Steppebuizerds, Slangenarenden en Schreeuwarenden passeerden. Ook een groepje van elf Roodpootvalken trokken hoog over. Op deze manier hadden we die dag toch nog enige trek kunnen zien. De totalen van op de Camliça (geteld vanaf 14u50)

Roze pelikaan	3
Schreeuwarend	129
Slangenarend	39
Dwergarend	1
(Steppe)Buizerd	78
Wespendif	1
Sperwer	10
Boomvalk	Versch tp
Roodpootvalk	11
Zwarte Ooievaar	6

Toch iets ontgoocheld keerden we naar het hotel terug. We liepen door het parkje naar beneden en zagen nog Kleine Vliegenvanger en Syrische Bonte Specht. We zagen ook een groepje Staartmezen van de Turkse ondersoort tephronotus die met hun zwarte keeltje een heel andere indruk geven dan onze Staartmezen. Terug in Europa konden we nog genieten van de honderden Alpengierzwaluwen boven de stad.

Vrijdag 26 september: De overzet naar Bandırma en Kus Gölü
Vandaag verlieten we ons hotel in Istanbul om een serieuze tocht door het Aziatisch deel te ondernemen. Wim had één van de voorgaande dagen al de uren van de overzet opgezocht, we moesten er iets voor de middag zijn. Filiep had ons al verhalen zitten vertellen over tien jaar geleden en over de dolfinnen die hij toen had gezien. We keken dus al naar de overzet uit. Op weg naar de haven zagen we in een parkje nog Zwervende Heidelibel en een Tijgerblauwtje. We passeerden een vismarktje en bekeken er de vreemde vissen die de vissers er ten toon spreiden.

Toen we aan de overzet kwamen bleek dat het er veel veranderd was sinds tien jaar geleden. In plaats van de oude hallen die we kenden van bij de kleine overzetten over de Bosporus, bleek er nu een hypermodern gebouw neergepoot te zijn. Toen we na een halfuurtje wachten op de boot konden, bleek dat ook de oude overzet zelf vervangen was door een hypermoderne, speedbootachtige overzet. We moesten op genummerde stoeltjes plaatsnemen en konden nergens buiten staan. Dit vonden we natuurlijk niet zo plezant, zo konden we veel minder gemakkelijk de zee afspeuren op zoek naar zeezoogdieren en –vogels. Al vlug nadat de boot vertrokken was, zette ik me toch vlakbij een raampje. Hier en daar dacht ik wel tussen de schuimtoppen door een vinnetje te zien, slechts éénmaal echter was ik zeker dat ik een grijze vin zag bovenkomen. Een mooie waarneming was het echter niet. Wel waren her en der kleine groepjes Vale Pijlstormvogels te zien. Eenmaal voer de boot ook door een grotere groep Vale Pijlen van om en bij de 80 exemplaren. Na een kleine 3 uur kwamen we aan in Bandırma. Met de bus trokken we toen richting Kus Gölü (letterlijk 'vogelmeer'). We werden afgezet op een goeie kilometer van het meer. Een boer met een mestkar bood vriendelijk aan om ons te voeren naar het dorpje vlakbij, we bedankten echter vriendelijk. We besloten om ons eerst ergens langs de kant van de weg neer te zetten en er te eten. Het was er wel serieus winderig. In de akkerrand waar we zaten, zat opnieuw een Bidsprinkhaan van om en bij de 8cm groot. In de omliggende begroeiing zat een Grauwe Klauwier. De velden rondom leverden een groepje Kufleeuwieren op. In een schuurtje vlakbij vond Daf een slagpen van een Kerkuil, van de eigenaar echter geen spoor. We trokken verder richting meer en zagen nog een Syrische Bonte Specht. We kwamen aan het meer en in het cafeetje dat er vlakbij lag vroegen we of de mogelijkheid bestond om er te overnachten. Dit bleek geen probleem te zijn.

Met handen en voeten konden we uitleggen dat we eerst es het meer gingen bezoeken en dat we rond 20u zouden terug zijn om te eten. We lieten vlug onze bagage achter in de kamertjes, namen ons excursiemateriaal en gingen op weg. In het noordwesten van het meer bevindt zich één van de oudste nationale parken van Turkije, "Kuşçenneti (letterlijk 'vogelparadijs') milli park". In dit park is er een hoge uitkijktoren. De ingang van dit nationaal park bevond zich op zo'n 700m van het caféetje waar we verbleven. Toen we bijna aan de ingang waren, werden we voorbijgestoken door enkele grote politiewagens, gevolgd door een rijtje gewone wagens. Plots was er een hele drukte rond de ingang en stonden een aantal mensen met camera's het hele gebeuren te filmen. Wij waren vaneigens een beetje verschoten en durfden niet onmiddellijk verder te gaan, tot een "official" ons teken gaf dat we konden passeren. Wij met ons télé's waren natuurlijk ogenblikkelijk het nieuwe mi kpunt van de Turkse cameramensen. Ze filmde hoe we het park binnen gingen, we moesten even stoppen en dan terug binnen gaan. Het leek ons allemaal vrij hallucinant. Intussen waren de cameramensen de groep mensen gevolgd richting infocenter en dachten wij dat we ervan verlost waren. Plots merkte Daf een Hop op die vlakbij zat, wij stelden enthousiast de télé's op. De cameramensen hadden dit echter al gauw in het snotje en wilden nog wel enkele beelden schieten van ons in actie. Uiteindelijk konden we toch gerust verder richting uitkijktoren. Daar gekomen bleek dat we met ferm tegenlicht zaten. De zon moest echter voor ze onderging nog een beetje opschuiven, dus viel het al bij al nogal mee. Op de oever zo'n 150 meter voor de uitkijktoren zaten honderden Roze Pelikanen en achter het riet dat

tegenlicht lag zaten er nog eens verschillende duizenden! De bomen rondom zaten vol Aalscholvers. Wat verder in het water waren ook negen Flamingo's aan het foerageren. Op het water zaten honderden eenden, vooral Wilde Eenden en Wintertalingen maar ook Slobeend, Zomertaling, Pijlstaart, Smiënt, Krakeend, Kufeend en Tafelend. Op de slikken zaten een tiental Kemphanen, enkele Watersnippen, Witgatjes, een Kluit, Groenpootruiter, Zwarte Ruiter, Tureluur en twee Grote Zilverreigers. Onderaan de toren zat een Cetti's Zanger te zingen. Rond de toren vlogen enkele Boomvalkjes rond. In het riet kwamen veel mussen slapen, de vogeltjes zaten echter te ver en verdwenen te vlug in het riet om uit te kunnen maken of er geen Spaanse Mussen tussen zaten. Een juveniele Kwak deed enkele toertjes boven het reservaat. We werden boven in de toren vergezeld door de cameramensen. Eef, Wouter en ik hadden deze zien aankomen en hielden ons dan ook vlug afzijdig. Dit zorgde ervoor dat Daf een gemakkelijk slachtoffer was. Hij kreeg dan ook een microfoon in zijn handen geduwd. Daf, van nature een entertainer, sprak dan ook zonder voorbereiding de legendarische woorden: "Yes, the weather is nice and we hope to see some pelicans today. We came from Belgium especially for the pelicans..."

Tegen de schemering aan keerden we terug van de toren, echter niet zonder een bezoekje te brengen aan de ringers. Helaas hadden ze enkel nog een zevental Fittissen gevangen. We hadden wel nog een interessant gesprek met de Turkse en haar man van Alaska die het ringcentrum leidden. Op de weg terug hadden we in het licht van een lantaarnpaal nog een Steenuiltje. Als avondmaal kregen we een karper voorgeschoteld met op de achtergrond de fabuleuze videoclip van Satisfaction.

Zaterdag 27 september: Kus Gölü of Kuscenneti en de tocht naar Yeni köy

's Ochtends vroeg trokken we al richting nationaal park om bij beter licht de pelikanen te bekijken. Het weer was echter niet al te best, veel bewolking en een stevige wind. We gingen eerst nog es kijken naar de ringers. Op weg naar de ringers zagen we een juveniele Wi el ewaal. De volgende vangsten konden

we dit maal bekijken: Fitis, Gekraagde Roodstaart, Kleine Karekiet. Iets meer variatie dan de avond voordien dus. In de toren gekomen bleek dat de meeste Pelikanen al midden op het meer zaten om in groep te vissen. Langs de kant zaten nog enkele honderden Roze Pelikanen, een tiental Flamingo's, allerlei eendjes, wat steltjes, ... kortom, hetzelfde als gisteravond.

Twee Bruine Ki ekendi even joegen boven het riet en een Slechtvalk zat roerloos op een dode boom. Ook de Boomvalkjes waren nog aanwezig en de Cetti's Zanger zat nog steeds beneden aan de toren. We keerden terug naar onze verblijfsplaats en onderweg zagen we nog wat Gele Kwikstaarten in de weilanden en een paar Grote Sterns boven het meer. In het riet zat nog een groepje Huisvossen en een Cetti's zanger. Wat verder langs de rand van het meer zagen we een groepje van een dertigtal Lepelaars zitten. We kregen een uitgebreid ontbijt met wat straffe pepers van het kleine madammetje van onze verblijfsplaats. Een Gekko deed ons opschrikken met zijn luide geroep. Na wat zoekwerk bleek het beestje in een buis te zitten. Hierdoor konden we hem niet zo goed te zien krijgen, het ging echter waarschijnlijk om de Europese Tjitak. We pakte ons valies en na betaald te hebben vertrokken we terug. In het dorpje dronken we nog een theetje terwijl we op de bus wachtten.

Met de bus trokken we daarna richting Karacabey. Daar konden we dan de Dolmus nemen richting Yeni köy. Daar aangekomen moesten we eerst op zoek naar een hotelletje. De plaatselijke jeugd bracht ons naar een hotel, ze moesten echter eerst nog de eigenaar trachten op te sporen. Terwijl enkelen dit deden placeerden we ons in het cafeetje tegenover het hotelletje. Eén van de jongens bleek vrij goed Engels te spreken. Na een tijdje kwam de oude hotel eigenaar af. Twee van ons gingen mee om de kamers te inspecteren terwijl wij aan de locals probeerden uit te leggen waarom we precies naar Yeni köy kwamen. De kamers bleken in orde te zijn, de oude man moest eerst nog de bedden opmaken en dan konden we erin. De jongen die Engels sprak bracht ons naar de winkel van zijn familie om inkopen te doen.

Nadat we ons geïnstalleerd hadden in het hotel deden we nog een wandelingetje. Eerst nog een viertje op het strand en dan richting west gewandeld. Op het strand vonden we veel Gele Hoornpapaver terug, een strandplant waarvan er in België maar eentje staat. Aan het eind van het dorp bevonden zich verschillende ruïnes van gebouwen op het strand. Eerst dachten we dat dit nog het gevolg was van de grote aardbeving van een aantal jaar terug die half West-Turkije platlegde.

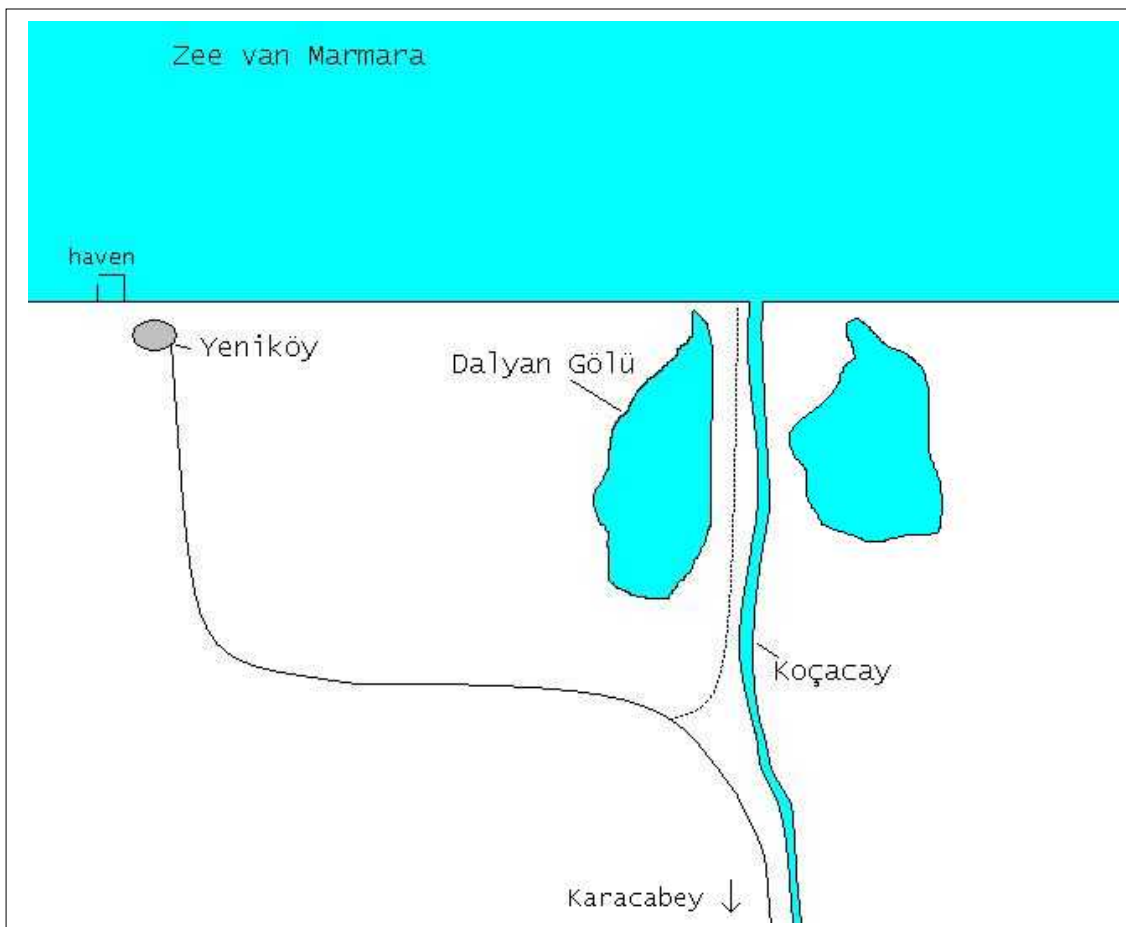
Bij navraag later bleek het gewoon om afgebroken illegale bouwwerken te gaan. We passeerden een rotsformatie en kwamen aan een haventje. In de struikjes op de rotsen zaten enkele Grauwe en Kleine Vliegenvangers, Kleine Zwartkop en enkele Gekraagde Roodstaarten. Even verder zat ook een mannetje Cirlgors dat spontaan begon te zingen. Hier trokken we het bos in. In het bos alweer enkele vreemd roepende Tjiftjaffen. Ook hoorden we een Grijskopspecht roepen. Verder niet zo veel speciaals, bij een riviertje hadden we nog Grote Gele Kwikstaart. We kwamen terug aan het dorpje en konden gaan eten. De Engels sprekende jongen leidde ons naar het restaurant van zijn oom. Zijn vriend, die zichzelf tot 'captain' had uitgeroepen, bestelde ons en kwam af met de ene schotel na de andere, alles ongelooflijk lekker. Ook werden door enkele snoodaards onder ons een paar flessen raki (Turkse equivalent van Ricard) gekraakt. Met de jongen en de captain spraken we af dat hun oom ons de volgende morgen met zijn dolmus tot aan het meer zou voeren. De sfeer was vrolijk, tot we natuurlijk de rekening zagen. Die was toch wel iets hoger dan we gevreesd hadden...

Zondag 28 september: Koçacay-delta

Om 8u stonden we klaar en jawel hoor, de twee gasten van gisteravond kwamen eraan met hun oom en zijn busje. We namen de weg richting Karacabey en net voor de weg evenwijdig met de rivier loopt sloegen we een kleinere weg in naar links die al gauw overging in een zandweg. Na enkele minuten over deze weg gereden te hebben zagen we links van ons al het meer liggen. Over de rivier zagen we een aantal Dwergaalscholvers vliegen. Onze chauffeur was blijklaar van plan om ons helemaal

tot aan de kust te voeren, we vroegen hem echter om ons wat vroeger af te zetten. Blijkbaar snapte hij niet goed waarom iemand daar in the middle of nowhere wilde afgezet worden maar hij stopte toch zijn busje.

We wandelden door een veld van een honderdtal meter breed, de Grauwe Gorzen waren overal aan het zingen. Achter dit veld was er een prikkeldraad met een dijkje achter. We klommen het dijkje op en zagen dat een smal beekje ons scheidde van de ruijtes rond het meer.

We zagen reeds Lepelaars, allerlei eendjes en jawel, ook pelikanen! Een aantal Kroeskoppelikanen zat op het meer, jammer genoeg was de begroeiing rond het meer nog iets te hoog om ze goed te zien. Boven het meer zagen we ook een aantal moerassterns vliegen, plots vloegen de zeven vogels op om hoogte te winnen en zuidwaarts te vliegen. Alle zeven waren Witwangsterns. Samen met de sterns vloegen honderden eenden op om over onze hoofden naar de overkant van de rivier te trekken, vooral Wilde Eenden maar ook Pijlstaarten, Smitenten, Slobeenden, Wintertalingen en Zomertalingen (kortom, zowat alles van grondleenden). Boven de plas zagen we ook een duikeendje rond vliegen. De opvallend witte vleugelstreep toonde dat dit een Wittoegeend was. We moesten een eindje terugwandelen om het beekje te kunnen oversteken. We zagen de Kroeskoppelikanen echter ook opstijgen. Na wat heer en weer gevlogen te hebben over de vijver kwamen de vijf stuks over onze hoofden heen en vloegen eveneens naar de overkant van de rivier. Op een paaltje in een veld een eind verder zagen we een Visarend zitten.

Al gauw bleek dat in de open stukken aan de andere kant van het beekje tientallen Gele Kwikstaarten zaten. We begonnen ze wat af te kijken in de hoop op de balkan-ondersoort. Het bleek echter vooral om de gewone ondersoort te gaan. Plots merkte ik een grijze kwikstaart op. De vogel had opvallende witte vleugelstrepen en een wenkbrauwstreep die naar achter verder liep om de oorstreek heen; inderdaad; een eerste winter Citroenkwikstaart! Hoewel de vogel vluchtig heer en weer vloog, konden we hem toch uitgebreid bekijken tot op een twintigtal meter afstand.

Hier konden we het beekje oversteken. We liepen het open stukje van de kwikstaarten door in de richting van het meer. De kwikstaarten vlogen massaal op en tussen de kwikstaartroepjes hoorden we nu en dan een rietgorsachtig "psjiiieew". Het ging hier echter niet om rietgorzen maar om Roodkeelpiepers. We kwamen aan de rand van het meer en begonnen ogenblikkelijk alles af te speuren. We zagen Lepelaars, Kleine & Grote Zilverreigers, honderden Dodaarzen, Georde Futen, een Bosruiertje, een Kleine & een Temmincks Strandloper, allerlei eendjes, Vidsieven, Grote Sterns, ... Een grotere valk passeerde ons laag maar verdween te vlug achter de tamarisken om er iets van te maken.

Na wat gegeten te hebben trokken we langs de rand van het meer verder richting zee. Vijf Kroeskoppelikanen, waarschijnlijk dezelfde die we eerder al zagen, vlogen nog es over. In de verte zagen we een Slangenarend bidden. Aan de andere kant van het meer zagen we een grotere valk die Kokmeeuwen en Vidsieven achterna zat. De lichte ondervleugel van de valk, in combinatie met de bruine bovendelen kon ons echter niet tot een juiste determinatie brengen. Deze vogel hadden we graag wat dichterbij zien komen. Op het meer zagen we nog een vijftal Wittoegeendjes zitten. Vanuit het riet vlogen verschillende Dwergaalscholvers op en langs de rand aan de overkant van het meer foerageerden enkele Lachsterns. Een groepje Lepelaars vloog op voor ons. Intussen waren we dicht bij de zee en op een rij paaltjes en stokjes in het meer zaten een honderdtal Grote Sterns. Voor we bij de zee konden komen, moesten we echter nog een modderig beekje oversteken. Terwijl Eef en ik een brugje probeerden te maken van een hoop takkenmateriaal, zochten de anderen naar een andere oversteekplaats. Terwijl Eef en ik al aan de overkant waren, keerden de anderen onverrichter zake terug. Een misstap van Wim leverde hem een zwarte voet op.

vlakbij de zee vonden we nog een Moorse Landschildpad. Zijn roze bek verraadde dat hij van de nabij gelegen frambozen gesnoept had. Wat verder op het strand zaten twee Vissarenden op enkele aangespoelde takken. Het strand werd onmiddellijk gebruikt om een wat te eten en een uiltje te knappen.

Eef, Daf en ik liepen wat rond tussen de strandvegetatie op zoek naar vogeltjes en dergelijke. Een levende en een dode Moorse Landschildpad, een Europese Treksprinkhaan, enkele Braamsluipers en een Grauwe Klauwier was wat we vonden. Plots merkte ik boven zee twee donkere vogels op. Met de verrekijker was duidelijk te zien dat het om enkele jagers (de vogels, niet de mensen) ging, die parasiteerden op de plaatselijke Grote Sterns. Een spurtje naar de tél é en we konden zien dat het twee adulte Kleine Jagers waren, een lichte en een donkere fase. Dit was voor ons het teken om toch maar es verder te trekken. We trokken langs het strand door de schrale vegetatie in de richting van de rivier. Even verder konden we een Isabeltapuit zien, één van de soorten waar we op hoopten. Met de tél é konden we alle kenmerken van dit beestje bestuderen. Vlakbij de rivier gekomen vlogen enkele Leeuweriken op, enkele Veldleeuweriken, maar ook nog een andere soort. Na wat zoeken konden Eef en ik zien dat het om een Kortteenleeuwerik ging. We kwamen bij een klein vissersdorpje (een vijftal huizen) langs de rivier en zagen hier IJsvogel, Kleine Zilverreiger en Dwergaalscholvers. Uit een verval len huisje vlakbij vloog een Steenuil op en Daf kwam afgeopen met een Ringslang in zijn hand. We liepen nu over de zandweg terug het binnenland in. Tussen de koeien sprong nog een Isabeltapuit rond en een Graszanger liet zijn ge'zip' horen. Wat verder op een omheining zaten enkele Paapjes. Eef en ik zochten de vegetatie af op zoek naar zangvogels, verder dan enkele Cetti's Zangers en nog wat Braamsluipers kwamen we echter niet. Intussen waren we de anderen uit het oog verloren. Onderweg zagen we nog tientallen Roodkeelpepers, Dui npi eper, Grauwe Klauwier, ... Eens we terug aan de hoofdweg kwamen zagen we een dolmus vertrekken klaar staan. Een klein spurtje en we konden mee. We vroegen ons af waar de anderen konden zijn, we waren er echter wel van overtuigd dat ze de weg zouden terug vinden. We merkten op dat één van de Turken op de dolmus dezelfde pet aanhad als Filiep. En hij leek een beetje op Filiep ook... de anderen hadden dus blijkbaar ook dezelfde dolmus gevonden. De avond werd afgesloten met een restaurantje dat maar half zo duur was als 'captain' en terug op de hotelkamer zagen we onze eerste kakkerlak van de reis.

Maandag 29 september: de tocht naar Uludag

Vanuit Yeni köy gingen we met de dolmus naar Karacabey en van daar uit namen we de bus naar Bursa. Het hulpje op de bus werd door ons uitgeroepen tot de minst vriendelijke Turk van de reis (in tegenstelling tot de meeste andere Turken). Onderweg passeerden Napoloyont Gölü, het broertje van Kus Gölü. Daf zag vanuit de bus nog een Grote Zilverreiger zitten en hier en daar zweefde een Bui zerd of een Slangenarend boven de velden. In Bursa aangekomen probeerden we een Dolmus te vinden naar Uludag, deze rijden echter enkel in het ski seizoen. We moesten dus met twee taxi's de veertig kilometer lange rit naar boven doen. Onderweg zagen we achter een afsluiting de speciale ondersoort van Edelhert die hier vroeger voorkwam maar nu enkel nog in gevangenschap overleeft. Eens boven gekomen gingen we op zoek naar een goedkoop hotelletje. In een spar zaten een veertigtal Europese Kanaries en her en der verspreid zaten Waterpiepers te roepen. De Waterpiepers bleken tot de ondersoort coutellii te behoren. Filiep gingen wat navraag doen bij enkele bewoners en volgens hen was er maar één hotel open buiten het ski seizoen. Het bleek om één van de chicste hotels van het skidorpje te gaan. De prijs was dan ook navenabel, dit natuurlijk tot onze frustratie. We konden toch nog wat afdingen en we kregen twee kamers van drie personen. De kamers waren echter groot genoeg om met tien man in te kunnen slapen. De kamer van Eef, Filiep en ik had drie verschillende ruimtes met twee grote bedden en een gewoon bed, twee badkamers, twee televisies en twee minibars. Uiteindelijk viel de prijs wel mee voor zo'n luxe, zeker gezien ook het avondeten in de prijs inbegrepen was. Nadat we geïnstalleerd waren, deden we nog een klein wandelingetje. Even buiten het dorp hoorden we onmiddellijk al een vreemd schreeuwergeluid. We zagen een Turkse Boomklever vervliegen van een alleenstaande spar naar een groter sparrenbestandje. Met wat geduld liet het beestje zich ook wel bekijken van een dertigtal meter. Wat verder hoorden we er ook roepen en we zagen er nog één vervliegen. Doordat ik wat langer bleef hangen bij een rotsformatie, raakte ik de anderen even kwijt. Op zoek naar die mannen zag ik daarna nog een Turkse Boomklever gedurende enkele minuten op ooghoogte op een vijftal meter afstand. Daardoor was een zoektocht naar mijn reisgenoten helemaal hopeloos geworden en besloot ik naar het hotel terug te keren, de schemering was intussen het dorpje aan het innemen. Enkele minuten daarna kwamen ook de anderen aan en gelukkig had ik niets bijzonders gemist. We konden aan een uitgebreid avondmaal beginnen. Alles was perfect, behalve dan... de drie obers die overenthousiast waren. Telkens een bord leeg was besprongen ze ons om zo vlug mogelijk dit bord van de tafel te kunnen grijpen.

Di nsdag 30 september: U l udag, de hoogte

De oude wol framgroeve waar de Roodvoorhoofdkanaries zaten, konden we van bij het hotel zien in de hoogte liggen. Vandaag voer onze tocht daarheen. We vertrokken en eens de boomgrens gepasseerd, lieten we het hoofdpad links liggen en besloten we om over de bergkam zelf te lopen. We verspreidden ons over de helling en zochten tussen de rotsen naar allerlei vogels. We zagen grote groepen Grote Lijsters rondvliegen, opgeschrikt door een Sperwer. In de verte zag ik een valk vliegen waar ik geen naam kon op plakken. Even verder kwamen we terug samen en hoorden dat Filiep en Wouter een Kleine Torenvalk hadden gezien, de valk die ik had gezien was echter zeker een grotere valk en dus niet hetzelfde exemplaar.

We trokken verder en zagen ons eerste groepje van een vijftal Strandleeuweriken. In tegenstelling tot de vogels die bij ons in de winter op de stranden vertoeven, hebben deze Leeuweriken hier een crèmewit gezicht. Ze behoren tot de ondersoort penicillata. We kwamen aan de plaats waar Filiep elf jaar

terug Rotskl ever gezien had. De rotsen waarop dit beestje toen vertoefde hebben echter plaats moeten ruimen voor een eindstation van een skilift. Ook van de Rotskl ever zelf was, ondanks intensief zoeken, geen spoor meer.

We klommen verder over de bergkam en we zagen de wolken rollen over de desolate steenvlaktes. Wanneer zo'n wolk ons passeerde zag je geen twintig meter ver en zakte de temperatuur - die al niet te hoog lag door een strakke, koude wind - enkele graden. Eens gepasseerd zagen we de wolken over het dal beneden ons schuiven. We hoorden enkele belletjes en in de verte passeerde een schaapherder met zijn kudde. Een groep van een veertigtal Strandleuweriken vloog over de steenvlakte. We kwamen bij één van de hoogste toppen en besloten er te eten. We zaten op 2493 meter hoogte.

Na het middagmaal trokken we langs een diepe afgrond in de richting van de verlaten groeve. Eef en ik liepen wat voorop en Eef merkte een Alpenheggemus op die langs de rand van de kloof foerageerde. Ik klom in de richting van Eef en zag de vogel in mijn richting hoppen. Hij vloog zelfs nog iets dichterbij en besloot zich op zo'n vijf meter van mij te poetsen. Een moment om niet te vergeten, langs mijn ene kant een afgrond van zo'n 150 meter en langs mijn andere kant een sublieme Alpenheggemus! Eef ging vlug de anderen zoeken maar tegen dat ze bij kwamen was de vogel al achter een stuk rots gevlogen. Intussen had Eef langs de andere kant van de kloof enkele Roodvoorhoofdkanaries opgemerkt. Terug daar bleken de vogels al helemaal onderdaan de afgrond te zitten. Wel zat er nog een Zwarte Roodstaart van de ondersoort semirufus. Het rood van de onderstaart liep bij deze vogel door tot onder de poten. We besloten om langs een klein padje naar daar te gaan. Wim, die intussen wat voorop gegaan was om er op zijn gemakjes van het landschap te genieten, had intussen ook een Alpenheggemus van dichtbij kunnen bewonderen. Eens beneden gekomen waren we net op tijd om de Roodvoorhoofdkanaries weg te zien vliegen. Er zaten enkel nog Waterpiepers, maar dan wel een honderdtal. We trokken over de rotsen in de richting van de groeve en een groepje Strandleeuweriken kruiste nog ons pad. Even verder zagen we een andere kudde schapen. Toen we verder wilden, hoorden we plots geblaf en zagen dat een hond zo groot als een schaap bij de kudde stond. Het leek ons dus wel een verstandige beslissing om een kleine omweg te maken. Even verder konden we nog een groep van een veertigtal Strandleeuweriken bewonderen. Enkele Roodvoorhoofdkanaries vlogen over onze hoofden in de richting van de groeve dus trokken ook wij in die richting. Twee Raven vlogen over de ruïnes van de groeve. Na wat zoeken tussen de ingestorte gebouwen zagen we een groepje van een vijftiental juveniele Roodvoorhoofdkanaries zitten, spijtig genoeg niet vergezeld door adulte soortgenoten. We konden nu terug naar beneden trekken, richting hotel. Een eenzame Strandleeuwerik en een Tapuit zaten hier nog tussen de lage begroeiing. Eef en ik bleven iets langer zoeken om een Grijs Gors wat beter te zien en we verloren de rest uit het oog. Intussen vlogen enkele groepjes Roodvoorhoofdkanaries over ons naar beneden. Wij besloten om het pad niet te volgen langs de bouwwerf van een megalomaan ski hotel te trekken en hoopten zo de rest in te halen. vlakbij het dorpje gekomen zagen we nog enkele Roodborsttapuiten en een groepje Europese Kanaries. We zagen de anderen slechts bij het hotel terug en hoorden van hen waarom de Roodvoorhoofdkanaries 's avonds nog naar beneden vlogen. In de omgewoelde grond rond de bouwwerf van het hotel zijn blijkbaar zaden genoeg te vinden voor deze vogeltjes want er zaten er verschillende in te foerageren. Een aantal onder ons waagden nog een zwempartijtje in het zwembad van het hotel en de avond werd afgesloten met nog maar eens een uitgebreid diner. Ditmaal maakten we echter duidelijk aan de obers dat ze het iets meer op het gemakje mochten doen.

Woensdag 1 oktober: Uludag, iets lager

Op deze dag trokken we de bossen lager op de berg gelegen in. We passeerden eerst langs de bouwwerf en jawel, ook nu zaten een tiental Roodvoorhoofdkanaries op de verstoorde grond te foerageren. Ditmaal kon ook ik een paar prachtige adulte exemplaren waarnemen. We trokken wat verder het naaldbos in. We zagen er onze eerste Kruisbekken en tientallen Grote Lijsters en we hoorden er Sijs en Goudvink. Wat verder kwamen we aan een picknickplaats waar we mooie enkele Goudvinken zagen, ook zat hier een Zwarte Roodstaart van de ondersoort *semi rufus* te zingen. Een Bruine Kiekendief vloog over het bos in zuidelijke richting. We trokken dieper het bos in en konden opnieuw enkele Turkse Boomklavers zien.

We trokken verder langs een prachtig bergriviertje, springen van de ene steen naar de andere. Na een tijdje konden we plots

niet meer verder gezien de volgende steen op een vijftal meter afstand lag. We vonden een padje dat de beboste helling opliep. Vanuit het bos hoorden we een Raaf roepen. Na een eindje liep ook dit bospad echter dood. Op argonni aanse wijze daalden we daarna door het bos de helling opnieuw af tot aan het riviertje. Intussen was de mist sterk komen opzetten en hing een miezerig tapijt over het riviertje. De stenen die daarnet nog droog waren, waren nu nat en gevaarlijk glad. We aten er en trokken langs de rivier terug. Een Waterspreeuw liet zich hier mooi bekijken en in de verte hoorden we een Zwarte Specht roepen. Op een gegeven moment konden we echter ook hier niet meer verder, dus moesten we terug de boshelling op, ditmaal zonder pad en op een veel te steile, natte helling. Na een klimpartij door de takken, waarbij iedereen wel minstens één keer uitgledde, kwamen we opnieuw bij een pad uit. Ditmaal leken we het goede pad gevonden te hebben en we konden terug richting hotel trekken.

Langs de weg zagen we nog Zwarte Mees, Kruisbek, Zwarte Roodstaart, Roodborsttapuit, Goudhaan, ...

Na de frustraties wat gekoeld te hebben op een paar tonnen die als vuilnisemmer dienst deden (en als basketbalring voor stenen), kwamen we terug aan het hotel. Tijdens het wachten op de taxi konden we bellen om onze terugvlucht te bevestigen. In Bursa aangekomen vonden we vlug een goedkoop hotelletje met als enig nadeel de nabijheid van de luidspreker van een minaret.

Donderdag 2 oktober: de bus naar Istanbul en de haast naar Camliça

We werden 's morgens vroeg gewekt door het ochtendgebed en namen dan maar vlug de dolmus naar het grote busstation. We vertrokken voor een 200 kilometer lange busrit terug richting Istanbul. Vanuit de bus zagen we nog wat zwaluwtjes vliegen en kregen we nog een Raaf in de mot. Na een lange rit moesten we met de bus nog een overzet nemen en konden we op het dek van het schip wat gaan rondkijken. We zagen een tiental Zwartkopmeeuwen en wat Grote Sterns.

We naderden intussen Istanbul en plots merkte ik een groep vogels op die wel erg groot leken. Even met de verrekijker gekeken, het bleek om een groep thermiekende Zwarte Ooievaars te gaan! Iedereen was ogenblikkelijk klaar wakker en vanuit de bus begonnen we de lucht af te speuren. Her en der zagen we groepjes roofvogels. Steppebuizerds, Slangenarenden, Schreeuwarenden. De andere mensen in de bus begrepen er niets van. Intussen waren we aan de Bosporus gekomen, de bus moest hier opnieuw een overzet nemen. Wij hadden echter andere plannen, we maakten de chauffeur duidelijk dat we er hier uit wilden, namen onze bagage en regelden vlug twee taxi's naar Camliça. Boven gekomen begonnen we onmiddellijk te tellen, de groepen gepensioneerde vogelkijkers die er stonden werden eindelijk wakker geschud. Continu kwamen kleine groepjes roofvogels over, dit keer niet meer zo veel Schreeuwarenden maar vooral Steppebuizerds. In het eerste uur, tussen 14u en 15u, hadden we er al 200 en het volgende uur konden we er nog es bijna 400 bijdoen, tegen dan hadden we ook een 135 Zwarte Ooievaars en een veertigtal Slangenarenden zien passeren. Iets na 16u merkte Wouter een grotere buizerd op. Onmiddellijk was iedereen alert. De bleke onderdelen met de duidelijke

polsvlek, de egale staart met de rosse eindband en de bovenhand met bleke basis van de handpennen toonde ons dat dit een prachtige adulte Arendbuiszand was!

We bleven tot rond 18u staan tellen en hier volgen de totalen vanaf 14u op de Camliça:

Schreeuwarend	79
(Steppe)Buiszand	964
Arendbuiszand	1 ad
Sperwer	21
Boomvalk	Versch tp
Slangenarend	62
Zwarte Ooievaar	159
Ooievaar	3

We namen de overzet naar Istanbul en keerden terug naar het hotel waar we de eerste dagen verbleven hadden. De avond sloten we af op het terras van een leuk restaurantje.

Vrijdag 3 oktober: Camliça en de

Bazaar

De aantallen van de halve dag voordien deden ons hopen op goede trek. We vertrokken dus 's morgens vroeg, super gemotiveerd, naar Camliça. Nog voor de klim naar de heuvel aangevat te hebben zagen we al een Vale Gierzwaluw vliegen. Iets verder lag een dode Kwartel, verkeersslachtoffer. Boven gekomen begonnen we onmiddellijk rond te turen. Nog niks, maar het was ook nog vroeg. Dan maar de bosjes rondom inspecteren. Kleine Vliegenvanger, Kleine Zwartkop, Gekraagde Roodstaart, ... zijn er aanwezig. Ook merkten we enkele Beflijsters op, sterk geschubd verenkleed, dus van de ondersoort alpestris. Een Vuurgoudhaantje zorgde voor nog een nieuwe reisoort. In de bosjes landde plots een grote roofvogel vlak voor mij, ook Wouter merkt het beest op als hij terug verder vliegt. Even geschokt door de verschijning besluiten we dat het om een juveniele Wespendifging. We bleven de lucht afspeuren, we zagen echter nauwelijks iets. Telkens dezelfde Sperwer en dezelfde Boomvalken. Nu en dan es een vijftal Vale Gierzwaluwen tussen de Alpengierzwaluwen, waarschijnlijk ook telkens dezelfde. Vijf Zwarte Ooievaars en enkele Buiszands deden ons hopen dat de trek toch nog op gang zou komen. Het was echter ijdele hoop en na wat gegeten te hebben besloten we om Istanbul ook es op de toeristische manier te bezoeken. Op de weg naar beneden, ving ik nog een kanjer van een zweefvlieg met de hand, waarschijnlijk ging het hier om de bijna 3cm grote Milesia crabroniformis.

Terug in het hotel eerst een dutje gedaan en dan es op zoek naar souveniertjes in de bazaar...

Zaterdag 4 oktober: terugvlucht
's Morgens veel te vroeg terug naar België...

Pieter Vantieghem
pieter_vantieghem@hotmail.com

sfeerfoto's van de hand van Filip T'joly

Hier volgt dan het soortenlijstje, waar mogelijk werd aangeduid in de andere ondersoort betref dan in België.

Soortenlijst Istanbul & Noord-West-Anatolië 21/09 - 04/10/2003					
Nr.	Nederlandse naam	Wetensch. Naam	Nr.	Nederlandse naam	Wetensch. Naam
1	Dodaars	Tachybaptus ruficollis	81	Hop	Upupa epops
2	Fuut	Podiceps cristatus	82	Grijskopspecht	Picus canus
3	Geoorde Fuut	Podiceps nigricollis	83	Grote Bonte Specht	Dendrocopus major
4	Yelkouan Pijlstormvogel	Puffinus mauretanicus yelkouan	84	Syrische Bonte Specht	Dendrocopus syriacus
5	Aalscholver	Phalacrocorax carbo	85	Witrugspecht	Dendrocopus leucotos
6	Kuifaalscholver	Phalacrocorax aristotelis desmarestii	86	Kortteenleeuwerik	Calandrella brachydactyla
7	Dwergaalscholver	Microcarbo pygmeus	87	Kuifleeuwerik	Galerida cristata
8	Roze Pelikaan	Pelecanus onocrotalus	88	Veldleeuwerik	Alauda arvensis
9	Kroeskoppelikaan	Pelecanus crispus	89	Strandleeuwerik	Eremophila alpestris penicillata
10	Kwak	Nycticorax nycticorax	90	Oeverzwaluw	Riparia riparia
11	Kleine Zilverreiger	Egretta garzetta	91	Boerenzwaluw	Hirundo rustica
12	Grote Zilverreiger	Casmerodius albus	92	Huiszwaluw	Delichon urbica
13	Blauwe Reiger	Ardea cinerea	93	Duinpieper	Anthus campestris
14	Zwarte Ooievaar	Ciconia nigra	94	Boompieper	Anthus trivialis
15	Ooievaar	Ciconia ciconia	95	Roodkeelpieper	Anthus cervinus
16	Lepelaar	Platalea leucorodia	96	Waterpieper	Anthus spinoletta coutellii
17	Flamingo	Phoenicopterus roseus	97	Gele Kwikstaart	Motacilla flava flava
18	Knobbelzwaan	Cygnus olor	98	Citroenkwikstaart	Motacilla citreola
19	Bergeend	Tadorna tadorna	99	Grote Gele Kwikstaart	Motacilla cinerea
20	Smient	Mareca penelope	100	Witte Kwikstaart	Motacilla alba
21	Krakeend	Mareca strepera	101	Waterspreeuw	Cinclus cinclus
22	Wintertaling	Anas crecca	102	Winterkoning	Troglodytes troglodytes
23	Wilde Eend	Anas platyrhynchos	103	Heggemus	Prunella modularis
24	Pijlstaart	Anas acuta	104	Alpenheggemus	Prunella collaris
25	Zomertaling	Anas querquedula	105	Roodborst	Erithacus rubecula
26	Slobeend	Anas clypeata	106	Zwarte Roodstaart	Phoenicurus ochruros ochruros

27	Tafeleend	Aythya ferina	107	Gekraagde Roodstaart	Phoenicurus phoenicurus
28	Witoogeend	Aythya nyroca	108	Paapje	Saxicola rubetra
29	Kuifeend	Aythya fuligula	109	Roodborsttapuit	Saxicola torquata
30	Wespendief	Pernis apivorus	110	Izabeltapuit	Oenanthe isabellina
31	Aasgier	Neophron percnopterus	111	Tapuit	Oenanthe oenanthe
32	Vale Gier	Gyps fulvus	112	Beflijster	Turdus torquatus alpestris
33	Slangenarend	Circaetus gallicus	113	Merel	Turdus merula
34	Bruine Kiekendief	Circus aeruginosus	114	Zanglijster	Turdus philomelos
35	Havik	Accipiter gentilis	115	Grote Lijster	Turdus viscivorus
36	Sperwer	Accipiter nisus	116	Cetti's Zanger	Cettia cetti
37	Balkansperwer	Accipiter brevipes	117	Graszanger	Cisticola juncidis
38	Steppebuizerd	Buteo buteo vulpinus	118	Rietzanger	Acrocephalus schoenobaenus
39	Arendbuizerd	Buteo rufinus	119	Kleine Karekiet	Acrocephalus scirpaceus
40	Schreeuwarend	Aquila pomarina	120	Vale Spotvogel	Hippolais pallida elaius
41	Dwergarend	Hieraaetus pennatus	121	Kleine Zwartkop	Sylvia melanocephala
42	Visarend	Pandion haliaetus	122	Braamsluiper	Sylvia curruca
43	Kleine Torenvalk	Falco naumanni	123	Grasmus	Sylvia communis
44	Torenvalk	Falco tinnunculus	124	Zwartkop	Sylvia atricapilla
45	Roodpootvalk	Falco vespertinus	125	Tjiftjaf	Phylloscopus collybita
46	Boomvalk	Falco subbuteo	126	Fitis	Phylloscopus trochilus
47	Slechtvalk	Falco peregrinus	127	Goudhaan	Regulus regulus
48	Kwartel	Coturnix coturnix	128	Vuurgoudhaan	Regulus ignicapillus
49	Waterhoen	Gallinula chloropus	129	Grauwe Vliegenvanger	Muscicapa striata
50	Meerkoet	Fulicula atra	130	Kleine Vliegenvanger	Ficedula parva
51	Kluut	Recurvirostra avosetta	131	Bonte Vliegenvanger	Ficedula hypoleuca
52	Kleine Plevier	Charadrius dubius	132	Staartmees	Aegithalos caudatus tephronotus
53	Kleine Strandloper	Calidris minuta	133	Zwarte Mees	Parus ater
54	Temmincks Strandloper	Calidris temminckii	134	Pimpelmees	Parus caeruleus
55	Kemphaan	Philomachus pugnax	135	Koolmees	Parus major
56	Watersnip	Gallinago gallinago	136	Turkse Boomklever	Sitta krueperi
57	Zwarte Ruiter	Tringa erythropus	137	Boomklever	Sitta europaea
58	Tureluur	Tringa totanus	138	Boomkruiper	Certhia brachydactyla
59	Groenpootruiter	Tringa nebularia	139	Wielewaal	Oriolus oriolus
60	Witgat	Tringa ochropus	140	Grauwe Klauwier	Lanius collurio
61	Bosruiter	Tringa glareola	141	Gaai	Garrulus glandarius
62	Oeverloper	Actitis hypoleucos	142	Ekster	Pica Pica
63	Kleine Jager	Stercorarius parasiticus	143	Kauw	Corvus monedula soemmerringii
64	Zwartkopmeeuw	Larus melanocephalus	144	Bonte Kraai	Corvus cornix
65	Dwergmeeuw	Larus minutus	145	Raaf	Corvus corax
66	Kokmeeuw	Larus ridibundus	146	Spreeuw	Sturnus vulgaris
67	Baltische Mantelmeeuw	Larus fuscus fuscus	147	Huisms	Passer domesticus
68	Geelpootmeeuw	Larus michahellis	148	Vink	Fringilla coelebs
69	Lachstern	Sterna nilotica	149	Roodvoorhoofdkanarie	Serinus pusillus
70	Grote Stern	Sterna sandvicensis	150	Europese Kanarie	Serinus serinus
71	Visdief	Sterna hirundo	151	Groenling	Chloris chloris
72	Witwangstern	Chlidonias hybridus	152	Putter	Carduelis carduelis
73	Turkse Tortel	Streptopelia decaocto	153	Sijs	Carduelis spinus
74	Palmtortel	Streptopelia senegalensis	154	Kneu	Carduelis cannabina
75	Steenuil	Athene noctua	155	Kruisbek	Loxia curvirostra
76	Alpengierzwaluw	Tachymartus melba	156	Goudvink	Pyrrhula pyrrhula
77	Gierzwaluw	Apus apus	157	Cirlgors	Emberiza cirlus
78	Vale Gierzwaluw	Apus pallidus	158	Grijze Gors	Emberiza cia
79	Ijsvogel	Alcedo atthis	159	Grauwe Gors	Milvina Calandra
80	Bijeneter	Merops apiaster		Halsbandparkiet	Psittacula krameri